

RENT NOG - EN WORKSHOPSERIE OM RENGÖRING AV ARKITEKTURINTEGRERAD KONST

Finns det utrymme att samtala om etik och konsekvenser av rengöringsåtgärder för arkitekturintegrerad konst? Är rengöring en bevarandeåtgärd? Det frågade arbetsgruppen i inbjudan till workshoppen "Rent nog". Det kom drygt 45 personer till Göteborg den 6 februari och tillsammans utforskade de när det är - rent nog.

Vad är rent nog?

Workshopserien har skapats för att det saknas ett interdisciplinärt forum där konservatorer, i utbyte med andra professioner kan diskutera vad rengöring innebär för bevarande, tolkning och upplevelse av konst, föremål eller ytor som befinner sig i offentliga rum som t.ex. kyrkor, slott eller allmänna platser. Målet är att skapa utrymme för gemensamma samtal som utforskar relationen mellan praktisk rengöring, etik, aktör, bevarande och värde relaterat till arkitekturintegrerad konst. Workshoppen den 6 februari var möjlig att genomföra tack vare stöd från Bothéns stiftelse. Inspirationen till Rent nog kommer från Nederländerna, där det inom konst- och kulturmiljövård sedan flera år tillämpas interdisciplinära samtal kring rengöring.

I februari-workshoppen blandades föredrag, korta inlägg och en praktisk rengöringsövning med gruppsamtal enligt en sokratisk samtalsmetod. Sokratisk samtalsmetod är en strukturerad samtalsform som inbjuder till att gemensamt reflektera kring olika erfarenheter och perspektiv – utan att argumentera för den egna åsikten. Samtalen i Göteborg leddes av Dr. William (Bill) Wei, som utöver att genomföra strukturerade samtal inom konst och kulturvård arbetar som Senior Conservation Scientist vid Cultural Heritage Agency of the Netherlands. Varje samtal inleddes med ett kort förberett inlägg vars tema uppmärksammade ett område relaterat till rengöring. Inläggen om tio minuter gavs av deltagare som representerade olika professioner och arbetsplatser.

Utblickar genom föredrag

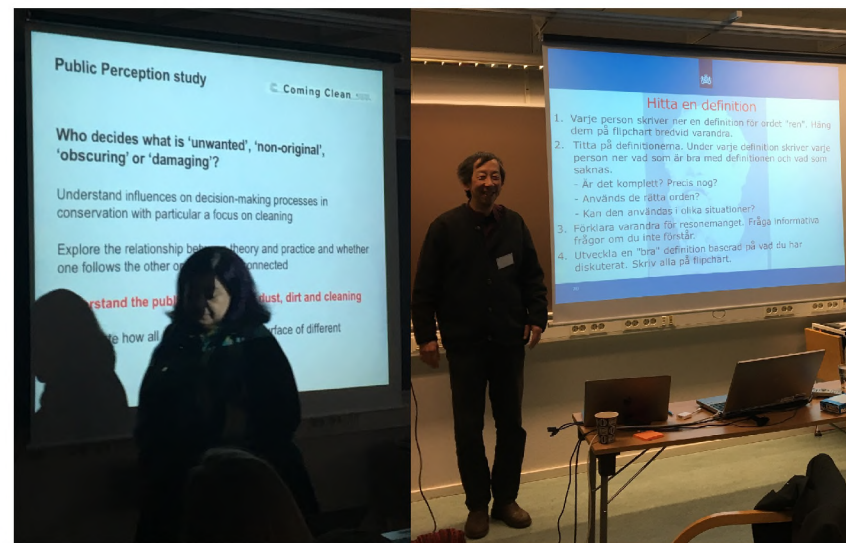
Dagen började med att professor Ola Wetterberg, prodekan vid Naturvetenskapliga fakulteten på Göteborgs universitet,

hälsade välkommen och reflekterade över rengöring i sitt inledande anförande. I det första föredraget, *What does clean mean?*, visade Bill Wei på de mångfacetterade aspekter som rengöring och dess etik består av. Därefter introducerade Charlotta Hanner Nordstrand, konstvetare och lektor vid Institutionen för kulturvård på Göteborgs universitet, tillsammans med konservatorn/konstvetaren Anna Henningsson, till workshopseriens bakgrund och till de frågor som dagen avsåg att belysa.

Helen Simonsson, utredare vid Riksantikvarieämbetet, berättade om Riksantikvarieämbetets pågående arbete med rengöring enligt europeisk standard och ställde i föredraget den intressanta frågan om rengöring är en bevarandeåtgärd. Dr. Stavroula GOLFOMITSOU, konservator och lektor vid Institutionen för kulturvård, leder sedan flera år forskningsprojektet *Coming Clean* som hon presenterade resultat ifrån i föredraget *Coming Clean: Decision-making processes in the cleaning of cultural heritage*. Förmiddagens sista föredrag *What's the Plot? Preservation, Patina, and Pastness* hölls av Cornelius Holtorf, professor i arkeologi vid Linnéuniversitetet i Kalmar.

Strukturerade samtal

Efter lunch genomfördes tre strukturerade samtal. De inleddes med förberedda inlägg av Lotta Eriksson Kockum, antikvarie vid Länsstyrelsen Stockholm, Raoul Hjartström, antikvarie vid Länsstyrelsen Örebro, Hugo Larsson, byggnadsantikvarie och utredare vid Riksantikvarieämbetet och Linda Denlert, konservator vid Svenska kyrkan, Göteborgs stift. Inläggen och efterföljande samtal tog upp aspekter kring:

Till vänster: Dr. Stavroula GOLFOMITSOU från Göteborgs universitet presenterar forskningsprojektet "Coming Clean". Foto: Anna Henningsson. Till höger: Dr. Bill Wei tillsammans med deltagare som i grupper är i färd med att definiera vad "rent nog" kan betyda. Foto: Anna Henningsson.

- Rengöring till varje pris – den problematiska processen kring konserveringsarbeten.
- Konsekvensbedömningar inför rengöring - brister de?
- Finns det alternativ till rengöring?
- Hur förvaltas kyrkans levande kulturarv och vilken roll kan konservatorn spela?

I eftermiddagens kaffepaus fick vi även möjlighet att ta del av de fina och pedagogiska teckningar om rengöring som Helen Simonsson har skapat genom figuren Sten Block. Charlotta Hanner Nordstrand avslutade dagen och därefter gavs en visning av Institutionen för kulturvårds lokaler. Erfarenheterna från workshopparna tas vidare till en ljudpodd, där samtal om aspekter kring temat "rent nog" förs med olika aktörer. Målet är att detta ska bli tillgängligt för alla via t.ex. SoundCloud eller motsvarande.

I skrivandets stund är det ännu inte bestämt när och var nästa Rent nog-workshop äger rum. Målet är att workshopparna ska byta plats. Vi vill gärna samarbeta med många och har ni förslag, idéer eller vill vara med i podden eller medverka i nästa workshop – hjärtligt välkomna!

ARBETSGRUPPEN FÖR RENT NOG BESTÅR AV

Anna Henningsson
konservator/konstvetare, koordinatör för workshopserien, Disent AB

Charlotta Hanner Nordstrand
konstvetare och lektor vid Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet

Bill Wei
Senior Conservation Scientist, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE)

Elizabeth E. Peacock
konservator och professor i konservering, Göteborgs universitet

För den som vill läsa mer om bakgrunden till denna workshop, klicka på denna [länk](#).